Vereniging
Nederlandse
Riviergemeenten

Oplegnotitie

Onderwerp: Regionaal Perspectief Rijngebied deel 1
Datum: 04-03-2026

Aan de gemeenteraden van riviergemeenten in het Rijngebied,

Voor u ligt het Regionaal Perspectief Rijngebied (RPR) deel 1, opgesteld in het kader van het Deltaprogramma Rijn. Met dit document wordt als regio een eerste, gezamenlijke stap naar een toekomstbestendig Rijngebied richting 2100 en verder gezet. Het vormt het vertrekpunt voor verdere uitwerking en bestuurlijke keuzes in de komende jaren. Kennis nemen van RPR deel 1 is van belang voor de gemeente, aangezien besluiten zowel buitendijks als binnendijks impact hebben.

Totstandkoming
Het document is opgebouwd via een proces van ophalen, verdiepen, toetsen en aanscherpen, waarbij regionale kennis, bestuurlijke reflectie en gezamenlijke Rijnbelangen centraal stonden. De inhoud is gevoed door werksessies per Rijntak en per thema, expertsessies, één-op-één gesprekken met gemeenten en gebiedsconferenties waarin opbrengsten zijn getoetst op volledigheid en juistheid. Daarnaast vond regelmatige bespreking plaats in bestuurlijke en ambtelijke gremia binnen het programma, waar we als VNR ook bij betrokken waren samen met een aantal gemeenten. Een conceptversie is in januari 2026 in een schriftelijke reactieronde voorgelegd aan betrokken partijen. Deze reacties zijn verwerkt in de definitieve versie of meegenomen richting deel 2.

Inhoud
Het RPR bevat een integrale inventarisatie en duiding van landelijke, regionale en lokale opgaven in het Rijngebied. Het brengt de samenhang tussen waterveiligheid, rivierbodemligging, afvoer en ruimte, natuur, verstedelijking, economie, recreatie en het regionale watersysteem in beeld. Daarbij worden kansen en mogelijke schuurpunten zichtbaar gemaakt, evenals de gebieden langs de Rijntakken waar opgaven samenkomen en waar integrale uitwerking het meest urgent en kansrijk is. Ook is vastgelegd volgens welke principes en uitgangspunten de regio wil sturen, kiezen en samenwerken. Het RPR is opgebouwd langs vier samenhangende pijlers:
1. *Analyse van regionale inbreng in landelijke keuzes*
De regio onderkent de noodzaak om keuzes te maken over rivierbodemligging en over afvoer & ruimte. Daarbij wordt het belang benadrukt van zorgvuldige afweging van effecten, met name voor benedenstroomse gebieden. Er is aandacht voor ruimtelijke impact, onzekerheden en de consequenties van reserveringen. Ook is er aandacht voor kansen om waterveiligheid te combineren met natuur, recreatie en gebiedsontwikkeling.
2. *Hoe wij sturen, kiezen en handelen (principes en uitgangspunten)*
De regio werkt vanuit gebiedsspecifiek en systeemgericht denken, met solidariteit en wederkerigheid als leidende principes. Besluitvorming moet waardengedreven, transparant en voorspelbaar zijn. In de uitvoering wordt ingezet op samenwerking, passende schaalniveaus, gezamenlijke inzet van middelen en toekomstbestendige (no-regret) maatregelen.
3. *Thema's die het hele Rijngebied raken en nadere richting vragen*
Het Perspectief benoemt thema's die om richtinggevende uitspraken vragen, zoals de samenhang tussen hoofd- en regionale watersystemen, wateroverlast, droogte en

delfstoffenwinning. Voor sommige thema's heeft de regio vooral een agenderende rol; voor andere wordt een meer trekkende rol voorzien.
4. *Deelgebieden als focus voor nadere uitwerking*
In specifieke deelgebieden langs de Rijntakken komen nationale, regionale en lokale opgaven samen. Hier kunnen keuzes elkaar versterken of juist schuren. Deze gebieden vormen de focus voor verdere verdieping in deel 2, met het doel om integrale kansen te benutten en prioriteiten voor programmering voor te bereiden.

Vervolg
In deel 2 van het RPR werkt het Deltaprogramma Rijn de verschillende deelgebieden en thema's nader uit. Daarmee wordt scherper in beeld gebracht waar de urgentie in het Rijngebied ligt. Dit tweede deel wordt, in aanvulling op het reeds ingebrachte deel 1, ingebracht ten behoeve van de vergadering van de Stuurgroep Ruimte voor de Rivier 2.0 in september. Richting deel 2 werkt het Deltaprogramma Rijn per deelgebied toe naar een nadere uitwerking van de kernkwaliteiten en beperkingen en het formuleren van opgaven op landelijk, regionaal en lokaal niveau. Daarbij wordt ook de samenhang tussen opgaven inzichtelijk gemaakt, evenals het speelveld waarbinnen deze gerealiseerd moeten worden. Er zal een eerste beeld van benodigde samenwerking en mogelijke financiering ontstaan. Na bespreking in het Bestuurlijk Platform Rijn, waar we als VNR in vertegenwoordigd zijn, wordt toegewerkt naar een voorlopige conclusie dan wel advies per deelgebied.
Een vervolgstap na deze verdieping, na afronding van deel 2, zal naar verwachting vragen om prioritering en programmering, inclusief nadere afspraken over samenwerking en financiering. Dit zal het Deltaprogramma Rijn samen met Ruimte voor de Rivier 2.0 nader verkennen. Wethouders zullen via de verschillende gremia van het Deltaprogramma Rijn en via de VNR op de hoogte gehouden worden van ontwikkelingen en vervolgstappen van het Regionaal Perspectief Rijn.